

EHDOTUS OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖN ASETUKSEKSI AMMATILLISEN KOULUTUKSEN TUTKINTORAKENTEESTA ANNETUN OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖN ASETUKSEN MUUTTAMISEKSI

1 Asian tausta ja asetusehdotuksen pääasiallinen sisältö

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) mukaan ammatillisina tutkintoina voidaan suorittaa ammatillisia perustutkintoja, ammattitutkintoja ja erikoisammattitutkintoja. Tutkintorakenteeseen kuuluvista ammatillisista perustutkinnoista, ammattitutkinnoista ja erikoisammattitutkinnoista säädetään opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksella ammatillisen koulutuksen tutkintorakenteesta (680/2017, jäljempänä *tutkintorakenneasetus*).

Tällä asetusehdotuksella ehdotetaan muutettavan asetuksen 2 §:n 2 momenttia siten, että siihen lisättäisiin osaamisaloja ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 6 §:n 1 momentin nojalla. Lisäksi asetuksen liitettä muutettaisiin siten, että tutkintorakenteesta 31.7.2018 poistuvat tutkinnot poistettaisiin liitteestä ja siihen lisättäisiin joitakin uusia tutkintoja.

2 Asetuksenantotoimivalta

Asetuksenantotoimivalta perustuu ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 6 §:n 1 momenttiin. Mainittua lainkohtaa muutettiin lailla ammatillisesta koulutuksesta annetun lain muuttamisesta (547/2018, HE 57/2018 vp), joka tuli voimaan 1.8.2018. Mainitun lainkohdan mukaan opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksella säädetään, mitkä ammatilliset perustutkinnot, ammattitutkinnot ja erikoisammattitutkinnot kuuluvat ammatillisen koulutuksen tutkintorakenteeseen. Poiketen siitä, mitä lain 15 §:n 2 momentissa säädetään, opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksella voidaan lisäksi säätää tiettyyn tutkintoon sisältyvästä osaamisalasta, jos 1) kyseisen osaamisalan järjestämiskustannukset poikkeavat merkittävästi tutkinnon yleisistä järjestämiskustannuksista, 2) kyseiseen osaamisalaan liittyvää osaamista säännellään lailla tai asetuksella taikka sitä koskee Suomea velvoittava kansainvälinen sopimus ja kyseistä lakia, asetusta tai sopimusta sovelletaan vain tutkintoon sisältyvään kyseiseen osaamisalaan taikka 3) kyseiseen osaamisalaan sisältyy 81 §:n 1 momentissa tarkoitettuja vaatimuksia, jotka poikkeavat tutkinnon yleisistä vaatimuksista.

3 Nykytila

Ammatillisen koulutuksen tutkintorakenteesta säädetään ammatillisen koulutuksen tutkintorakenteesta annetulla opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksella. Voimassa olevan asetuksen 2 §:n 1 momentin mukaan ammatillisiin perustutkintoihin, ammattitutkintoihin ja erikoisammattitutkintoihin voi sisältyä kaksi tai useampia osaamisaloja, jos se on työelämän tai tutkinnon muodostumisen selkeyden kannalta tarpeellista.

Samana pykälän 2 momentin mukaan elintarvikealan perustutkintoon tulee sisältyä meijerialan osaamisala, logistiikan perustutkintoon kuljetuspalvelujen osaamisala, metsäalan perustutkintoon metsäkoneenkuljetuksen osaamisala ja rakennusalan perustutkintoon maarakennuskoneenkuljettajan osaamisala.

4 Pykäläkohtaiset perustelut

2 § Osaamisalojen määrittämisessä käytettävät periaatteet

Asetuksen 2 §:n 2 momenttia muutettaisiin siten, että 2 momentti jaettaisiin kolmeen kohtaan perustutkintojen osaamisalat, ammattitutkintojen osaamisalat ja erikoisammattitutkintojen osaamisalat. Jako kohtiin tehtäisiin selkeyden vuoksi.

Pykälän 2 momentin 1 kohtaan lisättäisiin logistiikan perustutkintoon sisältyvä lentoasemapalvelujen osaamisala ja talotekniikan perustutkintoon sisältyvä kylmäasennuksen osaamisala.

Pykälän 2 momentin uuden 2 kohdan mukaan energia-alan ammattitutkintoon tulisi sisältyä voimalaitostekniikan osaamisala, kuljetusalan ammattitutkintoon palvelukuljetusten osaamisala, tavarakuljetusten osaamisala, metsäteollisuuden kuljetusten osaamisala ja henkilökuljetusten osaamisala, metsäalan ammattitutkintoon metsäkoneenkuljetuksen osaamisala, talotekniikan ammattitutkintoon kylmäasennuksen osaamisala, tieto- ja kirjastopalveluiden ammattitutkintoon kirjastoautopalvelujen osaamisala, ympäristöhuollon ammattitutkintoon jätteiden ja vaarallisten aineiden kuljetuksen osaamisala sekä ympäristöalan ammattitutkintoon jätteiden ja vaarallisten aineiden kuljetuksen osaamisala.

Lisäksi 2 momentin uuden 3 kohdan mukaan energia-alan erikoisammattitutkintoon tulisi sisältyä voimalaitostekniikan osaamisala sekä talotekniikan erikoisammattitutkintoon kylmätekniikan osaamisala.

Logistiikan perustutkinnon lentoasemapalvelujen osaamisalaa koskevat ilmailualan säädökset kuten ilmailulaki (864/2014). Energia-alan ammatti- ja erikoisammattitutkinnon voimalaitostekniikan osaamisaloja koskevat painelaitelaki (1144/2016) ja valtioneuvoston asetus painelaiteturvallisuudesta (1549/2016). Talotekniikan perus-, ammatti- ja erikoisammattitutkintojen kylmäasennuksen osaamisaloja puolestaan koskee valtioneuvoston asetus fluorattuja kasvihuonekaasuja tai otsonikerrosta heikentäviä aineita sisältävien laitteiden käsittelijän pätevyysvaatimuksista (766/2016). Mainittuihin tutkintoihin sisältyvistä osaamisaloista säättäminen on näin ollen tarpeen, koska kyseisiin osaamisaloihin liittyvää osaamista säännellään ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 6 §:n 1 momentin 2 kohdan tarkoittamalla tavalla.

Kuljetusalan ammattitutkinnon palvelukuljetusten osaamisalaan, tavarakuljetusten osaamisalaan, metsäteollisuuden kuljetusten osaamisalaan ja henkilökuljetusten osaamisalaan, metsäalan ammattitutkinnon metsäkoneenkuljetuksen osaamisalaan, tieto- ja kirjastopalveluiden ammattitutkinnon kirjastoautopalvelujen osaamisalaan, ympäristöhuollon ammattitutkinnon jätteiden ja vaarallisten aineiden kuljetuksen osaamisalaan sekä ympäristöalan ammattitutkinnon jätteiden ja vaarallisten aineiden kuljetuksen osaamisalaan puolestaan sisältyy ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 6 §:n 1 momentin 3 kohdan tarkoittamalla tavalla ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 81 §:n 1 momentissa tarkoitettuja liikenteen turvallisuutta koskevia vaatimuksia, jotka poikkeavat tutkinnon yleisistä vaatimuksista.

Asetuksen liite

Teollisuusalojen työhöndon erikoisammattitutkinnon nimi ehdotetaan muutettavan tuotannon esimiestyön erikoisammattitutkinnoksi. Tutkinnon nimimuutosta ovat esittäneet teollisuusalojen työhöndon erikoisammattitutkinnon ja tekniikan erikoisammattitutkinnon perusteiden uudistamisen työryhmä ja teollisuuden työhöndon, teknisen suunnittelun ja tuotekehitystyön työelämätoimikunta. Ehdotettu nimi vastaisi paremmin työelämän käsitystä tulevaisuudessa tarvittavassa esimiestyön osaamisesta tuotannollisissa ympäristöissä. Muutoksen ehdotetaan tulevan voimaan 1.1.2019 lukien, joten teollisuusalojen työhöndon erikoisammattitutkinto

poistuisi tutkintorakenteesta 31.12.2018.

Tieto- ja viestintätekniiikan perustutkinto ehdotetaan yhdistettävän *tieto- ja tietoliikennetekniikan perustutkinnon* kanssa uudeksi tutkinnoksi, jonka nimeksi työelämän ohjausryhmä ammatillisen tutkintorakenteen uudistamiseksi on ehdottanut *tieto- ja viestintätekniiikan perustutkinto*. *Tieto- ja viestintätekniiikan ammattitutkinto* ehdotetaan yhdistettävän *tieto- ja tietoliikennetekniikan ammattitutkinnon* kanssa uudeksi tutkinnoksi, jonka nimeksi työelämän ohjausryhmä ammatillisen tutkintorakenteen uudistamiseksi on ehdottanut *tieto- ja viestintätekniiikan ammattitutkinto*. *Tieto- ja viestintätekniiikan erikoisammattitutkinto* ehdotetaan yhdistettävän *tieto- ja tietoliikennetekniikan erikoisammattitutkinnon* kanssa uudeksi tutkinnoksi, jonka nimeksi työelämän ohjausryhmä ammatillisen tutkintorakenteen uudistamiseksi on ehdottanut *tieto- ja viestintätekniiikan erikoisammattitutkinto*. Muutokset perustutkintojen osalta ehdotetaan tulevan voimaan 1.8.2020 lukien, joten tieto- ja tietoliikennetekniikan perustutkinto poistuisi tutkintorakenteesta 31.7.2020. Muutokset ammatti- ja erikoisammattitutkintojen osalta ehdotetaan tulevan voimaan 1.1.2021 lukien, joten tieto- ja tietoliikennetekniikan ammattitutkinto ja tieto- ja tietoliikennetekniikan erikoisammattitutkinto poistuisivat tutkintorakenteesta 31.12.2020. Koska tieto- ja viestintätekniiikan perus-, ammatti- ja erikoisammattitutkinnot ovat jo samannimisinä tutkintorakenteenasetuksen liitteessä, ei liitteeseen tarvitse tehdä muutoksia tältä osin.

Nykyinen jako tieto- ja tietoliikennetekniikkaan (asentaminen) ja tieto- ja viestintätekniiikkaan (sovellukset ja ohjelmistot) ei ole tarkoituksenmukainen. Tutkinnot sisältävät samanlaista osaamista sisältäviä tutkinnon osia. Varsinaisen asentamistyön lisäksi tarvitaan yhä enemmän taitoa myös ohjelmistopuolella. Tutkintojen yhdistäminen mahdollistaisi opiskelijalle myös paremmin erikoistumisen. Perusteiden uudistamisen näkökulmasta näin nopeasti muuttuvan alan jakaminen kahteen eri tutkintokokonaisuuteen hidastaa tutkintojen kehittämistyötä.

Lisäksi liitteestä poistettaisiin kaikki voimassa olevan asetuksen siirtymäsäännösten mukaan 31.7.2018 tutkintorakenteesta poistuvat tutkinnot.

5 Esityksen vaikutukset

Asetusehdotuksella ei ole merkittäviä taloudellisia tai muita vaikutuksia.

6 Asian valmistelu

Asetusehdotus on valmisteltu opetus- ja kulttuuriministeriössä ammatillisen tutkintorakenteen uudistamiseksi perustetun työelämän ohjausryhmän ehdotuksen ja Opetushallituksen esitysten pohjalta. Asetusluonnosta on käsitelty työelämän ohjausryhmässä ammatillisen tutkintorakenteen uudistamiseksi. Asetusluonnosta on käsitelty myös ammatillisen koulutuksen reformin seurantarivissä 28.5.2018.

Asetusehdotusta ei ole tarkastettu oikeusministeriön lainvalmisteluosaston laintarkastusyksikössä, sillä laintarkastusyksikkö ei kiireisen työtilanteensa vuoksi ota ministeriötasoisia asetuksia tarkastettavaksi.

7 Voimaantulo ja siirtymäsäännökset

Asetuksen esitetään tulevan voimaan 6 päivänä elokuuta 2018.

Tutkintojen voimassaolo ja voimaantulon ajankohdat vastaisivat pääosin asetuksessa

680/2017 säädettyä. Osa uusista tutkinnoista tulisi voimaan kuitenkin vasta 1.1.2019. Vastavasti osa tutkintorakenteesta poistuvista tutkinnoista olisi voimassa asetuksen voimaantuloon saakka ja osa olisi voimassa 31.12.2018 ja osa 31.7.2020 sekä osa 31.12.2020 saakka.

Ehdotetun asetuksen voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaisia tutkintoja voitaisiin suorittaa 31 päivään joulukuuta 2021 saakka. Näiden tutkintojen suorittamiseksi ehdotettu määräaika vastaisi ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 129 §:n siirtymäsäännöksen mukaista määräaika. Niitä tutkintoja, jotka tämän asetuksen mukaisesti ovat voimassa 31 päivään heinäkuuta 2020, voitaisiin suorittaa 31 päivään heinäkuuta 2023. Niitä tutkintoja, jotka tämän asetuksen mukaisesti ovat voimassa 31 päivään joulukuuta 2020, voitaisiin suorittaa 31 päivään joulukuuta 2023.